Agatha Christie

Oglinda prevestitoare

N-am nici o explicație pentru această povestire. N-am nici o teorie cu privire la cauzele şi împrejurările ei. E doar un lucru care s-a întâmplat.

Totuşi, mă întreb câteodată câte lucruri s-ar fi schimbat dacă s-ar fi observat atunci acel singur detaliu esențial a cărui importanță nu am apreciat-o decât mulți ani mai târziu. Dacă l-aş fi observat, ei bine, cursul a trei vieți ar fi fost cu totul altul. Într-un fel, acesta-i un gând înfricoşător.

Pentru început, trebuie să mă întorc în vara anului 1914, chiar înainte de izbucnirea războiului, când m-am dus la Badgeworthy cu Neil Carslake. Cred că Neil era cel mai bun prieten al meu. Îl cunoscusem şi pe fratele său, Alan, dar nu la fel de bine. Pe Sylvia, sora lor, n-o văzusem niciodată. Ea era cu doi ani mai mică decât Alan şi cu trei decât Neil. De două ori, în timp ce am fost împreună la Universitate, m-am dus să petrec o parte din vacanță la Badgeworthy şi de două ori ceva s-a întâmplat. Aşa se face că aveam 23 de ani când am văzut prima dată casa lui Neil şi Alan. Urmam să fim un grup mare acolo. Sora lui Neil, Sylvia, tocmai se logodise cu un individ numit Charles Crawley. El era, aşa zicea Neil, cu mult mai în vârstă decât ea, dar un tip foarte de treabă şi pe deasupra înstărit.

Agatha Christie

Oglinda prevestitoare

N-am nici o explicaţie pentru această povestire. N-am nici o teorie cu privire la cauzele şi împrejurările ei. E doar un lucru care s-a întâmplat.

Totuşi, mă întreb câteodată câte lucruri s-ar fi schimbat dacă s-ar fi observat atunci acel singur detaliu esenţial a cărui importanţă nu am apreciat-o decât mulţi ani mai târziu. Dacă l-aş fi observat, ei bine, cursul a trei vieţi ar fi fost cu totul altul. Într-un fel, acesta-i un gând înfricoşător.

Pentru început, trebuie să mă întorc în vara anului 1914, chiar înainte de izbucnirea războiului, când m-am dus la Badgeworthy cu Neil Carslake. Cred că Neil era cel mai bun prieten al meu. Îl cunoscusem şi pe fratele său, Alan, dar nu la fel de bine. Pe Sylvia, sora lor, n-o văzusem niciodată. Ea era cu doi ani mai mică decât Alan şi cu trei decât Neil. De două ori, în timp ce am fost împreună la Universitate, m-am dus să petrec o parte din vacanţă la Badgeworthy şi de două ori ceva s-a întâmplat. Aşa se face că aveam 23 de ani când am văzut prima dată casa lui Neil şi Alan. Urmam să fim un grup mare acolo. Sora lui Neil, Sylvia, tocmai se logodise cu un individ numit Charles Crawley. El era, aşa zicea Neil, cu mult mai în vârstă decât ea, dar un tip foarte de treabă şi pe deasupra înstărit.

Îmi amintesc că am sosit pe la ora şapte seara. Fiecare s-a dus în camera lui să se îmbrace pentru cină.

Neil m-a condus la a mea. Badgeworthy era o casă veche atrăgătoare, cam dărăpănată. Fusese extinsă la întâmplare

în ultimele trei secole şi era plină de trepte înguste în sus şi în jos şi de scări neaşteptate. Era tipul de casă în care nu era uşor să-ţi găseşti camera. Ţin minte că Neil mi-a promis că vine să mă ia când avea să coboare la cină. Mă simţeam puţin timorat la ideea de a mă întâlni, pentru prima dată, cu părinţii săi. Îmi amintesc că i-am spus râzând că era o casă în care te aşteptai să întâlneşti fantome pe culoare şi el mi-a zis, într-o doară, că se vorbea că locul ar fi bântuit, dar nimeni nu văzuse vreodată ceva şi nici nu ştia ce formă ar fi putut lua fantoma.

Apoi plecă grăbit şi eu m-am apucat să-mi scot din valize hainele de seară. Familia Carslake nu era bogată; ea se ţinea cu dinţii de casa asta veche, dar nu mai erau servitori care să-ţi despacheteze lucrurile sau vreun valet pentru fiecare.

Ei bine, tocmai ajunsesem în stadiul de a-mi lega cravata. Stăteam în faţa oglinzii. Îmi vedeam faţa, umerii şi în spatele lor peretele camerei – o bucată simplă de perete care încadra o uşă – şi tocmai când terminasem de aranjat cravata, am observat că uşa se deschidea. Nu ştiu de ce nu m-am întors, cred că ăsta ar fi fost lucrul cel mai natural; oricum, n-am făcut-o. Am privit cum uşa se deschidea uşor şi în timpul ăsta am observat camera de dincolo.

Era un dormitor, o cameră mai mare ca a mea, cu două paturi alăturate şi, deodată, mi-am reţinut răsuflarea. Pentru că lângă unul dintre aceste paturi era o fată şi la gâtul ei mâinile unui bărbat care o împingea cu forţa pe spate, strângând-o în aşa fel încât tânăra să se sufoce încet.

Nu exista nici o posibilitate să greşesc. Ceea ce vedeam era perfect clar. Ceea ce se întâmpla era crimă.

Puteam vedea bine faţa fetei, părul ei auriu, strălucitor, agonia care-i cuprinsese chipul său frumos ce se colora treptat în roşu-vânăt. De la bărbat îi puteam zări spinarea, mâinile şi o cicatrice care pornea de pe obrazul stâng şi se lăsa în jos pe gât.

Îţi ia ceva timp să povesteşti, dar, în realitate, doar o clipă, două au trecut cât am privit stupefiat. Apoi m-am răsucit să sar în ajutor… Şi peretele din spatele meu, peretele reflectat în oglindă nu-mi înfăţişă decât o garderobă din mahon în stil victorian. Nici o uşă deschisă, nici o scenă de violenţă. M-am răsucit spre oglindă. Ea reflecta numai garderoba…

M-am frecat la ochi. Apoi am străbătut camera, am încercat să trag garderoba şi în momentul acela Neil a intrat pe cealaltă uşă dinspre coridor, întrebându-mă ce dracu vreau să fac.

Trebuie să mă fi crezut puţin sărit de pe fix când m-am întors spre el şi l-am întrebat dacă exista o uşă în spatele garderobei. El mi-a răspuns că da, exista o uşă care ducea în camera vecină. I-am cerut să-mi spună cine locuia întrânsa şi el mi-a precizat că o familie Oldam – maiorul Oldam şi soţia sa. Atunci l-am mai chestionat dacă doamna Oldam era foarte blondă şi s-a răstit că era brunetă, ceea ce m-a determinat să mă tem că începusem să mă fac de râs. Mi-am revenit, i-am dat nişte explicaţii vagi şi am coborât împreună. Mi-am spus că trebuie să fi avut un fel de halucinaţii şi m-am simţit, în general, cam ruşinat şi cam dobitoc.

Şi-atunci… Şi-atunci Neil a spus: „Sora mea Sylvia” şi eu mă uitam la faţa frumoasă a fetei pe care tocmai o văzusem cum cineva o strangula ca s-o omoare şi i-am fost prezentat logodnicului ei, un bărbat înalt, brunet cu o cicatrice pe partea stângă a feţei.

Ei bine, asta este. Aş vrea să vă gândiţi şi să-mi spuneţi ce aţi fi făcut în locul meu. Iată fata, aceeaşi fată şi bărbatul pe care-l văzusem sugrumând-o şi ei urmau să se căsătorească peste o lună…

Aveam sau nu o viziune profetică a viitorului? Vor veni Sylvia şi soţul său aici, cândva, peste ani şi li se va da camera aceea (cea mai bună pentru musafiri), iar scena la care fusesem martor va avea loc, din păcate, cu adevărat?

Ce puteam face? Dar puteam face ceva? Mă va crede cineva – Neil sau chiar fata – mă vor crede?

Am cercetat problema pe toate faţetele în săptămâna cât m-am aflat acolo. Să vorbesc sau nu? Şi aproape imediat s-a ivit o altă complicaţie. M-am îndrăgostit de Sylvia Carslake din prima clipă în care am văzut-o… O doream mai mult decât orice pe pământ… Şi într-un fel asta mi-a închis gura.

Şi, totuşi, dacă nu spuneam nimic, Sylvia avea să se mărite cu Charles Crawley şi Crawley ar fi ucis-o…

Aşa că în ziua dinaintea plecării, i-am mărturisit totul. Mă aşteptam să mă creadă paranoic sau cam aşa ceva, dar am jurat solemn că văzusem lucrurile exact cum i le povestisem şi că simţeam că, dacă ea era hotărâtă să se căsătorească cu Crawley, era de datoria mea să-i aduc la cunoştinţă strania mea experienţă.

A ascultat foarte liniştită. A fost ceva în ochii ei ce nu am înţeles. Nu s-a supărat deloc. Când am terminat doar mi-a mulţumit pe un ton grav. Repetam întruna ca un smintit: „Am văzut. Am văzut cu adevărat” şi ea a zis: „Sunt sigură dacă îmi spui. Te cred.”

Ei bine, concluzia este că am plecat fără să ştiu dacă făcusem bine sau mă dădusem în spectacol şi, o săptămână mai târziu, Sylvia a rupt logodna cu Charles Crawley.

După aceea izbucni războiul şi n-am avut răgaz să mă gândesc la altceva. O dată sau de două ori, când am fost în permisie, am întâlnit-o pe Sylvia, dar am încercat, pe cât mi-a fost posibil, s-o evit.

O iubeam şi o doream la fel de mult ca la început, dar simţeam, într-un fel, că trebuia să-mi ascund sentimentele. Datorită mie ea rupsese logodna cu Crawley şi îmi tot repetam în sinea mea că-mi puteam justifica acţiunea întreprinsă doar adoptând o atitudine rece şi distantă.

Apoi, în 1916, Neil a căzut în război şi mi-a revenit mie sarcina să-i povestesc Sylviei ultimele sale clipe. Nu puteam rămâne în relaţii formale după asta. Sylvia îl adorase pe Neil şi el fusese cel mai bun prieten al meu. Îmi era atât de

dragă văzând-o cât suferă, atât de dragă… Abia am izbutit să-mi ţin gura şi am plecat din nou, rugându-mă ca un glonte să pună capăt întregului meu chin. Viaţa fără Sylvia nu avea nici un rost.

Dar n-a fost să fie nici un glonte cu numele meu pe el. Unul era să mă doboare trecându-mi pe sub urechea dreaptă şi altul a ricoşat din cauza tabacherei din buzunar, dar am supravieţuit nevătămat. Charles Crawley a fost ucis pe câmpul de bătaie la începutul lui 1918.

Într-un fel, asta a schimbat situaţia. Am fost lăsat la vatră în toamna lui 1918, chiar înainte de încheierea armistiţiului, m-am dus direct la Sylvia şi i-am spus că o iubesc.

N-aveam mari speranţe ca ea să ţină imediat la mine aşa încât m-aţi fi doborât cu un deget când m-a întrebat de ce nu-i spusesem până atunci. Am bolborosit ceva despre Crawley şi ea a zis: „Dar ce ai crezut când am sfârşit-o cu el?” Atunci mi-a mărturisit că se îndrăgostise de mine exact ca eu de ea – chiar din prima clipă.

I-am povestit că am crezut că-şi rupsese logodna din cauza celor ce-i relatasem, dar a râs cu dispreţ, spunând că atunci când iubeşti un bărbat nu poţi fi atât de laşă, ne-am reamintit împreună de acea veche viziune de-a mea şi am convenit că era ciudată şi cu asta basta.

Ei bine, nu am prea multe de povestit despre perioada care a urmat. Sylvia şi cu mine ne-am căsătorit şi eram foarte fericiţi. Dar mi-am dat seama, de îndată ce a fost cu adevărat a mea, că nu eram destinat să fiu cel mai bun dintre soţi. O iubeam pe Sylvia din toată inima, dar eram gelos, absurd de gelos pe oricine, chiar şi numai dacă îi zâmbea cuiva. La început, asta a amuzat-o, cred că i-a plăcut chiar. Dovedea, cel puţin cât de credincios îi eram.

În ceea ce mă priveşte, înţelegeam destul dezbine şi fără să mă înşel că mă puneam nu numai într-o lumină proastă, dar periclitam liniştea şi fericirea vieţii noastre conjugale. Ştiam, dar nu mă puteam schimba. Ori de câte ori Sylvia primea o scrisoare pe care nu mi-o arăta mă întrebam de la

cine e. Dacă râdea şi vorbea cu vreun bărbat deveneam morocănos şi-o urmăream cu privirea.

După cum spuneam, la început Sylvia a râs de mine. Credea că este o glumă nemaipomenită. Apoi, gluma nu i s-a mai părut aşa de nostimă. În cele din urmă, a încetat să o mai considere aşa…

Şi treptat, a început să se îndepărteze de mine. Nu în vreun fel fizic, dar îşi ascundea gândurile. Nu mai ştiam la ce meditează. Era blândă dar tristă, cu mintea dusă departe.

Încetul cu încetul, mi-am dat seama că nu mă mai iubea. Dragostea ei murise şi eu fusesem cel care i-o ucisese…

Următorul pas a fost inevitabil, m-am trezit aşteptându-l, îngrozindu-mă de el…

Atunci Derek Wainwright intră în viaţa noastră. Poseda toate calităţile pe care eu nu le aveam. Era inteligent şi vorbea înţelept. Era şi frumos – sunt forţat să o recunosc – un băiat, într-adevăr, excelent. Îndată ce l-am văzut, mi-am zis: „Acesta-i bărbatul potrivit pentru Sylvia…”

Ea a luptat împotriva sentimentului. Ştiu că s-a luptat… Dar nu i-am dat nici un ajutor. Nu puteam. Eram închistat în rezerva mea morocănoasă, întunecoasă. Sufeream îngrozitor şi nu puteam să întind un deget să mă salvez. N-am ajutat-o. Am făcut lucrurile să meargă şi mai rău. Într-o zi m-am descărcat în faţa ei, jignind-o în mod sălbatic şi fără motiv. Eram aproape nebun de gelozie şi de supărare. Lucrurile pe care i le-am spus erau crude, neadevărate şi ştiam, în timp ce le rosteam, cât de crude şi neadevărate erau. Şi totuşi mi-a făcut o plăcere diabolică să i le arunc în faţă…

Îmi aduc aminte cum Sylvia s-a înroşit şi s-a chircit…

O împinsesem până la marginea a ceea ce putea să îndure.

Ţin minte că a spus: „Asta nu poate continua…”

Când m-am întors în seara aceea, casa era goală – goluţă. Am găsit un bilet în maniera obişnuită.

În el îmi scria că mă părăseşte pentru totdeauna. Că se duce la Badgeworthy pentru o zi sau două. Că după aceea se va duce la singura persoană care o iubea şi avea nevoie de ea. Trebuia să consider că ăsta era sfârşitul.

Presupun că până atunci nu crezusem cu adevărat în propriile mele bănuieli. Această confirmare negru pe alb a celor mai rele temeri ale mele m-au înnebunit de tot. M-am repezit la Badgeworthy după ea cât de repede a putut să mă ducă maşina.

Îmi amintesc că abia îşi schimbase rochia pentru cină când am năvălit în cameră. Îi văd faţa tresărind, frumoasă, speriată.

I-am spus: „Niciunul în afară de mine n-o să te aibă vreodată. Niciunul.”

Şi-am prins-o cu mâinile de gât şi-am împins-o pe spate.

Deodată am văzut reflectarea noastră în oglindă. Sylvia sufocându-se, pe mine strangulând-o şi cicatricea de pe obraz unde glontele mă atinsese sub urechea dreaptă.

Nu, n-am omorât-o. Acea revelaţie bruscă m-a paralizat, i-am dat drumul şi am lăsat-o să cadă pe podea.

Şi-atunci, am clacat. Şi ea a început să mă mângâie… Da, ea mă mângâia.

I-am povestit totul şi ea mi-a spus că prin cuvintele „singura persoană care o iubea şi avea nevoie de ea” se referise la fratele ei, Alan… Ne-am destăinuit unul altuia în noaptea aceea şi nu cred că, din acel moment, ne-am mai îndepărtat vreodată unul de altul…

E un gând ciudat care să te însoţească toată viaţa – acela că prin voia Domnului şi a unei oglinzi, cineva ar putea fi ucigaş…

Un lucru a murit în noaptea aceea – gelozia infernală de care suferisem atâta timp…

Câteodată stau şi mă întreb: Să presupunem că n-aş fi făcut greşeala aceea iniţială, cu cicatricea de pe obrazul stâng, când, în realitate, era pe cel drept, inversată de oglindă… Aş fi fost eu atât de sigur că bărbatul era Charles

Crawley? Aş fi avertizat-o pe Sylvia? Ar fi ea căsătorită cu mine sau cu el?

Sau trecutul şi viitorul sunt totuna?

Sunt un om simplu şi n-am pretenţia să înţeleg aceste lucruri, dar am văzut ceea ce am văzut şi datorită celor văzute, Sylvia şi cu mine suntem împreună, după expresia tradiţională, până când moartea ne va despărţi. Poate şi după aceea…

SFÂRŞIT